

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 123/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mestická, Slovíková, s. r. o., Hviezdoslavova 6, Žilina, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Zuzana Slovíková, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Inšpektorátu práce Žilina a jeho stanoviskom č. IPZA/IPZA-OPPV/STA/2018/4/2018/1214 z 22. januára 2018, ako aj postupom Národného inšpektorátu práce Košice pri postúpení podania č. STA/2017/100 z 20. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. marca 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ústavy a práva podľa

čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Inšpektorátu práce Žilina (ďalej len „inšpektorát práce Žilina“) a jeho stanoviskom č. IPZA/IPZA-OPP/STA/2018/4/2018/1214 z 22. januára 2018, ako aj postupom Národného inšpektorátu práce Košice (ďalej len „inšpektorát práce Košice“) pri postúpení podania č. STA/2017/100 z 20. novembra 2017.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 12. júla 2017 podnet inšpektorátu práce Žilina vo veci „*Nevyplatenia mzdy a odstupného a nepreplatenia stravných lístkov, [REDAKOVANÉ], dátum vstupu do likvidácie: 05.12.2017*“, ktorý písomne doplnila 23. augusta 2017. O vybavení sťažovateľkiných podnetov vyrozumel inšpektorát práce Žilina sťažovateľku písomným oznámením, ktoré jej bolo doručené 13. novembra 2017. Následne sa sťažovateľka prostredníctvom mailu obrátila na inšpektorát práce Košice, o čom 14. novembra 2017 upovedomila inšpektorát práce Žilina. Sťažovateľka 16. novembra 2017 taktiež inšpektorátu práce Košice zaslala doporučenou poštovou prepravou sťažnosť na inšpektorát práce Žilina. Inšpektorát práce Košice doručil 21. novembra 2017 sťažovateľke upovedomenie o postúpení jej podaní inšpektorátu práce Žilina, keďže tieto podania považoval za sťažnosť a poslal ich na vybavenie hlavnému inšpektorovi práce inšpektorátu práce Žilina. Následne bola sťažovateľke 1. februára 2018 doručené stanovisko inšpektorátu práce Žilina, z obsahu ktorého vyplýva, že všetky námietky sťažovateľky boli zamietnuté.

3. Sťažovateľka vo svojej sťažnostnej argumentácii vyslovila nespokojnosť s uvedeným postupom inšpektorátu práce Žilina, ako aj inšpektorátu práce Košice.

V súvislosti s postupom inšpektorátu práce Žilina sťažovateľka zhodnotila, že „z textu oboch uvádzaných listín Inšpektorátu ZA s dátumami 31.10.2017 a 22.01.2017 nemožno presne určiť, či ide o rozhodnutia o vykonaní kontroly (prvostupňové a druhostupňové), alebo či ide o prípis a oznámenie o vybavení sťažnosti, keďže text oboch písomností svedčí aj o tom, že ide o prvostupňové a druhostupňové oznámenie o odmietnutí podania, no v každom prípade bolo v rozpore s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ďalšími právnymi normami porušené moje právo na inú právnu ochranu“.

4. Podľa názoru sťažovateľky „celkové vedomé obchádzanie procesných noriem zákona o obchodnej inšpekcii, skutkového stavu a ďalších platných právnych noriem je zavinené úmyselne spoločne a nerozdielne aj Národným inšpektorátom práce v Žiline a aj ústredím Národného inšpektorátu práce v Košiciach. Inšpektorát v Košiciach bol o podaní sťažnosti a celom skutkovom stave informovaný rovnako ako inšpektorát v Žiline, a bol povinný dohliadnuť nad procesným postupom a aj nad správnym zistením skutkového stavu, jeho správnym právnym posúdením a následne nad vykonaním dôslednej dôvodnej kontroly teraz už u likvidátora [REDACTED], FO, (fyzická osoba) a účtovníčky [REDACTED] [REDACTED].“

5. Sťažovateľka v ďalšej časti svojej sťažnosti uviedla skutočnosti súvisiace so vstupom obchodnej spoločnosti [REDACTED], do likvidácie, ako aj s priebehom valného zhromaždenia spoločnosti, ktoré sa konalo 8. júna 2017. Sťažovateľka zároveň vyslovila nespokojnosť s priebehom daného valného zhromaždenia, so skončením jej pracovného pomeru s danou obchodnou spoločnosťou (podľa názoru sťažovateľky k skončeniu pracovného pomeru nikdy nedošlo), so skutočnosťou, že sťažovateľka nedostala od spoločnosti stravné lístky, ako aj s odpredajom osobných motorových vozidiel spoločnosti.

6. V závere svojej sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd v jej veci rozhodol týmto nálezom:

«1. Na základe uvedeného žiadam o vydanie nálezu, v ktorom sa skonštatuje, že právo garantované článkom 46 ods.1 v spojení s čl. 1 ústavy porušené bolo, a že takisto právo garantované článkom 13 Dohovoru porušené bolo.

2. Ďalej žiadam o skonštatovanie, že postup ústredia Národného inšpektorátu práce v Košiciach a rovnako Národného inšpektorátu práce v Žiline bol nezákonný a nezákonne bolo nimi opomenuté vykonanie dôvodnej kontroly vo firme [REDACTED] v likvidácii a následne u likvidátora [REDACTED], FO a účtovníčky firmy [REDACTED] v likvidácii [REDACTED], FO. Na základe tohto konštatovania žiadam o nariadenie Národnému inšpektorátu práce vykonať dôvodnú kontrolu u menovaných fyzických osôb [REDACTED] [REDACTED] a [REDACTED].

3. Takisto žiadam od Národného inšpektorátu práce v Žiline a ústredia Národného inšpektorátu práce v Košiciach spoločne a nerozdielne náhradu finančnej nemateriálnej ujmy, ktorú vzhľadom na závažnosť otázky zásadného právneho významu - situácie vyčíslujem nasledovne.

3.1. V priebehu dvoch rokov sa v predmetnej firme [REDAKOVANÉ] predali niektoré nehnuteľnosti pomerne vysokej hodnoty: za budovu firmy [REDAKOVANÉ] firma získala 235.000,- EUR (predané dňa 19.05.2015). Súčet súm, za ktoré boli predané dva podnikové byty je 78.000,- EUR (prvý predaný dňa 05.02.2014 za 53.000,- EUR + druhý byt predaný za 25.000,- EUR dňa 27.10.2014). Pred vstupom firmy [REDAKOVANÉ] s tromi zamestnancami do likvidácie však táto nemala už hotovosť ani na výplaty (od 01.01.2016 sme kvôli insolventnosti nedostávali stravné lístky). V priebehu rokov (2014 -2016) predmetná firma [REDAKOVANÉ] však nevykonávala žiadnu činnosť a tak okrem réžie nemala žiadne iné náklady. Ako som sa dozvedela až v čase záverečného valného zhromaždenia, krátko pred vstupom firmy do likvidácie si dvaja členovia predstavenstva [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] tajne odkúpili dve firemné autá za účtovnú cenu, čím ma ako zamestnanca, ktorý takmer rok nedostával stravné lístky a už nedostával ani plat poškodili trestným činom nevyplatenia mzdy a odstupného, keďže za účtovnú a nie trhovú cenu predali a v podstate spreneverili zdroje financovania aj stravných lístkov, aj mojej mzdy a aj doplatkov k likvidačnému zostatku akcionárov. Svojevoľným odmietaním dôvodného trestného stíhania dochádza k ťažko vyčísliteľným no obrovským materiálnym, ale aj morálnym škodám.

3.2. Ku dňu 28.09.2017 sa táto škoda pohybovala približne vo výške 5.084,69 EUR. Touto sumou zároveň vyčíslujem zároveň nemajetkovú morálnu a psychickú ujmu spôsobenú Národným inšpektorátom práce v Žiline a ústredím Národného inšpektorátu práce v Košiciach spoločne a nerozdielne.

4. Dátumom podľa § 53 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. v platnom znení je 01. február 2018, kedy som prevzala „Stanovisko k sťažnosti na inšpektorát práce v Žiline“ IPZA/IPZA-OPPV/STA/2018/4/2018/1214“ s dátumom 22.01.2018 prvýkrát doručované dňa 29.01.2018 (poštová pečiatka je nečitateľná). Túto ústavnú sťažnosť podávam v zákonnej dvojmesačnej lehote.

5. Súhlasím s konaním o tejto ústavnej sťažnosti Ústavným súdom Slovenskej republiky bez mojej prítomnosti a bez prítomnosti právneho zástupcu.

6. Sťažovateľ žiada náhradu trov konania, ktoré súvisia s podaním tejto sťažnosti a to náhradu za právne zastúpenie - odmenu advokátovi z hodnoty veci (z predmetu konania) v zmysle Ministerstva spravodlivosti SR o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Hodnota požadovaného zadostučinenia predstavuje 5.084,69 EUR a odmena za jeden úkon predstavuje 180,93 €, režijný paušál 9,21 €, a za 2 úkony predstavuje odmena 456,34 € (prevzatie a príprava zastupovania a písomné podanie sťažnosti) + DPH.»

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

9. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (m. m. IV. ÚS 303/04).

11. V nadväznosti na uvedené ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Inak povedané, z princípu subsidiarity vo vzťahu ústavného súdu ku všeobecným súdom v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde tiež vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol účinne predniesť, avšak nepredniesol ju v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc.

12. Po preskúmaní sťažovateľkinej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že na preskúmanie argumentácie uvedenej v sťažnosti sú príslušné všeobecné súdy, ktorých

právomoc predchádza právomoci ústavného súdu. Keďže ústavný súd nemá oprávnenie na preskúmanie namietaného postupu, daná skutočnosť zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

13. Ústavný súd taktiež poukazuje aj na návrh rozhodnutia (petit), ktorý skoncipovala právna zástupkyňa sťažovateľky v záverečnej časti sťažnosti. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane vyslovil, že návrh rozhodnutia (petit) musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ods. 2 a 3 ústavy v spojení s § 50 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu vo veci (m. m. II. ÚS 37/02, III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že návrh na rozhodnutie uvedené požiadavky nespĺňa, môže takúto sťažnosť odmietnuť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, a to zvlášť vtedy, ak je sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom).

14. Poukazujúc na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľkou predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je vymedzený presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre jeho rozhodnutie v uvedenej veci. Navyše, sťažovateľka v petite podanej sťažnosti od ústavného súdu žiada vydanie rozhodnutia o takých skutočnostiach, ktoré sú mimo rámca právomocí ústavného súdu, v dôsledku čoho je sťažovateľkou formulovaný petit podanej sťažnosti nevykonateľný. Tento nedostatok zakladá dôvod na odmietnutie sťažovateľkou podanej sťažnosti z dôvodu nesplnenia zákonom prepísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Vzhľadom na to ústavný súd konštatuje, že sťažnosť ako celok pôsobí zmätočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv (pri zastúpení kvalifikovanou právnou zástupkyňou) v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

16. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení

neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

17. Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

18. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prejednanie, pri súčasnej danosti dôvodu na jej odmietnutie pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, a vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2018